стан підприємства це вплине тоді, коли на його рахунок надійдуть гроші за відвантажену продукцію. Тому грошовий підхід потребує посиленої уваги до питань збуту продукції. Водночас за цього підходу важливо врахувати різницю в часі між отриманням ресурсу та його оплатою [4, с. 521].

Таким чином, в ринкових умовах запорукою виживання та основної стабільності положення господарюючого суб'єкта є його фінансова стійкість. Досягнення фінансової стійкості можливо на основі підвищення ефективності діяльності підприємства. Це підвищення досягається в результаті ефективного використання усіх видів ресурсів і зниження витрат.

Важлива роль, в реалізації цього завдання на рівні підприємства відводиться фінансовому аналізу, що дозволяє розробити тип стратегії господарюючого суб'єкта щодо довгострокових активів, стратегію і тактику розвитку господарюючого суб'єкта, виявити резерви підвищення ефективності виробництва, оцінити результати діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І.М. Бойчик. – [вид. 2-ге, доп. і перероб.]. – К.: Атіка, 2007. – 528 с.

2. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – [2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

3. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2011. – 528 с.

4. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – К.: Знання, 2008. – 697 с.

Маценко А.А.
студент,
Науковий керівник: **Богацька Н.М.**
кандидат економічний наук, доцент,
Вінницький торговельно-економічний інститут

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Створення в країні перспективних та тривалих умов для стійкого економічного зростання, динамічний розвиток суб'єктів господарювання, можливо забезпечити лише шляхом сформованої системи управління їх потенціалом. Процеси глобалізації та входження України у світовий економічний простір зумовлюють необхідність нарощування й ефективного використання економічного потенціалу промислових підприємств, розширення можливостей його реалізації в процесі поглиблення інтеграції національної економіки у світові утворення. Особливий акцент при цьому слід робити на інноваційній та інтелектуальній складовій потенціалу.

Дослідженню потенціалу підприємства присвячені праці багатьох науковців. В останній період вчені концентрують увагу на дослідженні потенціалу підприємства як інтегратора потенційних можливостей суб'єктів

господарювання. Це автори: Н.С. Краснокутська, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк, Є.А. Бельтюков, А.Е. Воронкова, В.П. Галушко, І.П. Отенко, І.А. Ігнатьєва, А.О. Заїнчковський, Н.В. Ізмайлова, Б.М. Мізюк, Я. Райзберг, О.С. Федонін, та інші.

Глобалізація та Євроінтеграція відкривають нові можливості як для України так і для усіх підприємницьких структур. Одночасно, інтеграція в міжнародний економічний простір формує нові ризики та невизначеності, може завдати суттєвих негативних наслідків для тих підприємств, які не обґрунтували ефективну стратегію формування та розвитку свого конкурентоспроможного потенціалу. Актуальність питань зростає в умовах загострення глобальної конкуренції, нав'язування інтеграційних правил поведінки, застосування загальних для всіх суб'єктів конкурентної боротьби принципів, правил і норм, поглиблення фінансової кризи, недосконалості вітчизняного законодавства.

Сучасна економіка є надзвичайно динамічною та багатогранною системою відносин, які формуються в умовах розширення невизначеностей, диференціації та зростання ризиків, особливо – економічних. Статус стратегічної переваги отримує доступ до ринків ресурсів, в першу чергу – ринків інноваційних продуктів та фінансових ресурсів. Конкурентні переваги отримують часто фінансово слабші підприємства, але ті, які мають можливість залучати дефіцитні ресурси, впроваджувати інновації. Відбуваються інтенсивні ринково-орієнтовані трансформаційні процеси, тому вектори формування потенціалу підприємств повинні спрямовуватись в напрямку впровадження інновацій, залучення та розвитку джерел формування фінансових ресурсів (із оптимізацією структури, збалансуванням коротко-, середньо та довгострокових), технічним переоснащенням та впровадженням прогресивних технологій на підприємства, з метою підвищення безпеки та конкурентоспроможності економіки. Консолідуючим елементом стає не лише класично трудовий потенціал підприємств, а саме – інтелектуальний. Сприяння його розвитку та «включенню» у діяльність підприємств через механізм мотивації повинні бути стержнем стратегії розвитку потенціалу підприємств за умов євроінтеграції [1].

В Україні сформовано потужний промисловий комплекс. Однак, економічна криза світового господарства, фінансова нестабільність більшості держав, у тому числі й України, є причиною дефіциту капіталу, зменшення обсягів виробництва і реалізації продукції, скорочення робочих місць, зниження темпів економічного розвитку.

Із розвитком глобальних та євроінтеграційних процесів підвищується роль факторів зовнішнього середовища, як реальних можливостей розширення сфер та видів діяльності підприємств, можливостей забезпечення стратегічного розвитку потенціалу підприємств [2].

У цьому зв'язку потребує удосконалення система управління формуванням і використанням можливостей. Стержнем цієї системи є потенціал підприємства, який у просторі та часі повинен ефективно та упереджувально адаптуватися до невизначеностей та змін.

Сьогодні, економічна наука намагається вивчити світовий досвід управління, як передумову подальшого швидкого прогресу нашого суспільства, виявити внутрішні рушійні сили економіки, чинники та резерви

значного якісного росту та удосконалення. У цьому контексті постає невідкладне методологічне завдання – систематизувати, розкрити й оцінити теоретичний арсенал, визначити шляхи обґрунтованого та найбільш ефективного прискорення соціально-економічного розвитку.

Початковою ідеєю, що відображає сутність моделі стратегічного управління потенціалом підприємства, є ідея необхідності врахування та оптимізації взаємозв'язку та взаємовпливу зовнішнього та внутрішнього середовища при визначенні цілей підприємства та напрямків розвитку його потенціалу. В даному контексті стратегії виступають як інструменти досягнення цілей, в свою чергу – для реалізації стратегій необхідно, щоб усе підприємство функціонувало, а елементи його потенціалу – використовувались у стратегічному режимі.

Модель стратегічного управління потенціалом підприємства лежить в основі стратегічного способу мислення, обґрунтування управлінських рішень, а її застосування характеризується специфічними рисами. Основні з них:

1) управління потенціалом підприємства здійснювати на засадах цільового, системного, комплексного, синергетичного та ситуаційного підходів;

2) статус стратегічного ресурсу отримує інформаційний потенціал;

3) ґрунтовний факторний аналіз, дослідження умов функціонування підприємства, встановлення тісноти зв'язків і залежностей;

4) необхідність та можливість прогнозування результатів управлінських рішень щодо формування і використання потенціалу підприємства;

5) застосування загальних та специфічних методів, інструментів і важелів управління потенціалом підприємства.

Наведені характеристики не повністю відображають сутність моделі стратегічного управління, але дають змогу визначити найбільш суттєві її складові.

Існує багато описів послідовності проходження окремих етапів стратегічного управління підприємством та його потенціалом. На практиці процес стратегічного управління неможливо організувати як послідовність точних, розділених між собою етапів: часто виникають непередбачувані обставини, оскільки більшість робіт виконується одночасно, спостерігається повернення до вже «пройдених» етапів для уточнення; розмивається межа між окремими етапами та видами робіт. З іншої сторони, стратегічне управління потенціалом підприємства, визначення векторів його розвитку не може відбуватись ізольовано від внутрішніх змін: кризові ситуації, неузгодженості, конфлікти або, навпаки, прогресивні досягнення в певній сфері знань, діяльності, інноваційні здобутки знаходять своє відображення в управлінні потенціалом, роблячи його процесом динамічним і безперервним.

Узагальнюючи, слід зазначити, що перспективи подальшого розвитку інтеграції України і ЄС потрібно визначати з урахуванням можливостей конкурентоспроможного потужного національного інноваційного потенціалу та його взаємодії з європейським і світовим інноваційним простором на взаємовигідних умовах. За цих умов на перший план виходить завдання забезпечення зростання потенціалу кожного господарюючого суб'єкта. В даному контексті особливої актуальності набувають аспекти розробки виваженої стратегії розвитку потенціалу підприємств.

В сучасних умовах євроінтеграції підприємства особливо часто стикаються із невизначеністю та ризиками, непередбачуваними ситуаціями, коли еволюційні підходи, побудова екстраполяційних прогнозів та планів, за «прирістними» методами, не можуть забезпечити правильної орієнтації розвитку у майбутньому, а отже, виживання та можливості забезпечення ефективності діяльності. Вирішувати ці проблеми слід шляхом застосування методів стратегічного управління потенціалом підприємства як багатопланового, управлінського процесу, який допомагає формулювати та виконувати ефективні стратегії формування і розвитку потенціалу, спрямовані на результативне балансування взаємовідносин між підприємством, включаючи його окремі частини, та зовнішнім середовищем, а також досягнення встановлених цілей, формування нових можливостей і переваг.

Список використаних джерел:

1. Гончар О. І. Актуалізація управління потенціалом підприємства за умов євроінтеграції: монографія / О. І. Гончар. – Хмельницький: ХНУ, 2015. – 333 с.

2. Гончар О. І. Інтелектуальний потенціал як один із основних факторів розвитку промислового підприємства / О. І. Гончар, В. М. Намясненко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2013. – № 3, Т. 2. – С. 55-58.

3. Отенко И. П. Стратегическое управления потенциалом предприятия / И. П. Отенко. – Х.: Изд. ХНЭУ, 2006. – 256 с.

4. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: підруч. для студ. ВНЗ / О. С. Федонін, І. М. Рєпіна, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.

Норенко В.С.
студентка,
Науковий керівник: **Довгань Л.Є.**
кандидат економічних наук, професор,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток – процес без якого неможливе ефективне існування жодної системи, у тому числі й бізнес-моделей підприємства, нині на рівні яких відбувається конкурентна боротьба, що виникає через стрімкі зміни мікро та макрорівня організації.

У загальному вигляді категорія «розвиток» має філософське підґрунтя, що характеризується як необоротна, спрямована, закономірна зміна матеріальних та ідеальних об’єктів, це процес нарощування складності. У результаті розвитку виникає новий якісний стан об’єкта, що виступає як зміна його складу або структури (тобто виникнення, трансформація або зникнення його елементів і зв’язків) [1, с. 561; 2, с. 158]. Відповідно до мінливих умов зовнішнього середовища, нове – закономірний результат попереднього розвитку, воно поглинає у себе позитивний спадок старого та набуває властивості, що пришвидшують рух вперед.